

Зміст

О. М. Ігнатуша ЙОГО ПОКЛИК – ІСТОРІЯ (ДО 60-РІЧЧЯ ПРОФЕСОРА СЕРГІЯ РОМАНОВИЧА ЛЯХА)	14
<i>Давня та нова історія України</i>	
М. В. Єльніков РЕЗИДЕНЦІЯ БЕКЛЯРБЕКА МАМАЯ І МІСТО ОРДУ (ДО 60-РІЧЧЯ ДОСЛІДЖЕННЯ КУЧУГУРСЬКОГО ГОРОДИЩА)	28
І. А. Мельничук РОЛЬ ПРИКОРДОННИХ УРЯДНИКІВ І СТАРОСТ В ОРГАНІЗАЦІЇ КОЗАЦТВА ТА ВИОКРЕМЛЕННЯ З КОЗАЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ВЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ЕЛІТИ (КІНЕЦЬ XV– ПЕРША ПОЛОВИНА XVI СТ.).....	32
Л. Г. Іванова ДЕМОГРАФІЧНІ ТА ЕТНІЧНІ ПРОЦЕСИ В ЗАПОРОЗЬКОМУ КРАЇ ТА ПІВДЕННІЙ УКРАЇНІ У XVIII СТ.	38
О. А. Бороденко НЕРУХОМЕ МАЙНО ВДОВИНИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ ГЕТЬМАНЩИНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVIII СТОЛІТТЯ (НА ПРИКЛАДІ СІЛ ПОЛТАВСЬКОГО ПОЛКУ)	46
Н. А. Гаврилишина ГЕНЕРАЛЬНИЙ ОБОЗНИЙ СЕМЕН ВАСИЛЬОВИЧ КОЧУБЕЙ (1725–1779 РР.)	50
А. С. Ложешник ОТАМАНИ БУЗЬКОГО КОЗАЦЬКОГО ВІЙСЬКА: ПРОСОПОГРАФІЧНИЙ ПОРТРЕТ.....	54
С. Г. Краснобай УЧАСТЬ ЗАПОРОЗЬКОЇ СТАРШИНИ В ПРОЦЕСІ ПОМІЩИЦЬКОЇ КОЛОНІЗАЦІЇ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ (КІНЕЦЬ XVIII СТ.)	59
В. М. Тлеуш ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ КАТЕРИНОСЛАВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ	61
В. І. Милько СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ОКРУГАМИ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ (1881–1888).....	65
Л. В. Турчина «В ЯКОМУ ВІДНОШЕННІ ДО "ХВИЛЬОВІЗМУ" ВСІ ТІ»: ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ ОРІЄНТИРІВ М. ХВИЛЬОВОГО	70
С. М. Свистович ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКО-ОСВІТНІХ ОБ'ЄДНАНЬ УКРАЇНИ (1920 – ПОЧАТОК 1930-х РР.)	76
І. О. Шандра ФОРМУВАННЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ СТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX – ПОЧАТОК XX СТ.)	81
Ю. І. Магась-Демидас РОЗВИТОК КООПЕРАТИВНИХ ОБ'ЄДНАНЬ У ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ	85
І. М. Петренко ПОСТАТЬ ЄПИСКОПА СИЛЬВЕСТРА (ІУСТИНА ОЛЬШЕВСЬКОГО) У РОЗВИТКУ ЦЕРКОВНО- ОСВІТНЬОЇ СПРАВИ ПОЛТАВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ НАПРИКІНЦІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX СТ.	90
І. П. Задерейчук ВНЕСОК НІМЦІВ У РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ КРИМУ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНИ XIX – НА ПОЧАТКУ XX СТ.	95
О. В. Замуруйцев РОЗВИТОК ЗЕМЛЕРОБСТВА В НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПОСЕЛЕННЯХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ В СЕРЕДИНІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX СТ.	100
С. А. Журавльов ПЕДАГОГІЧНА, ФОЛЬКЛОРНА ТА ПИСЬМЕННИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ГРИГОРІЯ ІВАНОВИЧА ГРУШЕВСЬКОГО В УКРАЇНІ В КІНЦІ XIX – ПЕРШІЙ ТРЕТИНІ XX СТОЛІТТЯ	104

Новітня історія України

Ф. Г. Турченко МИКОЛА МІХНОВСЬКИЙ VS МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ТА ВОЛОДИМИР ВИННИЧЕНКО (ДОБА ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ: БЕРЕЗЕНЬ 1917 – СІЧЕНЬ 1918 рр.)	109
Л. М. Жеанко СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ В ЧАСИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ: ДОБА ГЕТЬМАНАТУ ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО (КВІТЕНЬ – ГРУДЕНЬ 1918 р.)	121
М. В. Рожков МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА УСРР В 20-30-і рр. ХХ СТОЛІТТЯ	130
О. Л. Рябченко ЖИТЛОВІ УМОВИ СТУДЕНТІВ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ У 1920–1930-ті РОКИ	134
Я. В. Попенко УКРАЇНА – ФРАНЦІЯ У СВІТЛІ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН В 1921 р.	141
Е. М. Хайруддінова РАДА УЛЕМІВ ПРИ НАРОДНОМУ УПРАВЛІННІ РЕЛІГІЙНИМИ СПРАВАМИ МУСУЛЬМАН КРИМУ	145
О. В. Делія «...ВІДМОВТЕСЬ ВІД БАТЬКА В ПРЕСІ...»: СТРАТЕГІЇ ВИЖИВАННЯ У 20-30-х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ	149
О. М. Ігнатуша РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ ЗАПОРІЗЬКОГО КРАЮ ПІД ЧАС НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941–1944 рр.)	151
Р. Ю. Михальчук ВЛАСНІСТЬ ЄВРЕЇВ РІВНЕНЩИНИ ПІД ЧАС НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941-1944 рр.)	169
О. В. Гаєриш УЧАСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ У ВІДНОВЛЕННІ ПРОМИСЛОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УРСР У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД (1945 – ПОЧАТОК 1950-х рр.)	173
В. М. Воронін НАГРУДНІ ЗНАКИ ДЛЯ ПОЧЕСНИХ ЗВАНЬ У НАГОРОДНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ РСР В 60-ті РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ	177
О. О. Онищук СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ КАДРІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УРСР У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 1950-х – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 1960-х рр.	180
Ю. О. Каганов РАДЯНСЬКІ СВЯТА ТА ОБРЯДИ У КОНТЕКСТІ ІДЕОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ ст.	186
В. Л. Агапов ГОСПРОЗРАХУНКОВІ СТОСУНКИ НА УКРАЇНСЬКИХ ШАХТАХ У 1987–1990-х рр.: ВПРОВАДЖЕННЯ, ПЕРЕПОНИ, РЕЗУЛЬТАТИ	194
В. М. Пекарчук ДЕРЖАВНА ЕТНОНАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВІДРОДЖЕННЯ І РОЗВИТКУ КУЛЬТУР ЕТНОМЕНШИН УКРАЇНИ (1990–2000-і РОКИ)	203
Т. В. Грушева РЕАКЦІЯ ХРИСТІЯНСТВА НА ВИМОГИ СУЧАСНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ	207
Т. В. Винарчук НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ КОНЦЕПЦІЇ ФРОНТИРУ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ	211

Всесвітня історія

К. Ю. Нефедов ОФІЦІЙНІ АРХІВИ В СТАРОДАВНІЙ ГРЕЦІЇ	218
М. М. Сайко ЗАСТАВА НЕРУХОМОСТІ В АНТИЧНИХ ГРЕЦІЇ ТА РИМІ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	223
О. О. Вар'ян СУДОВА ВЛАДА У ДАВНІЙ ГРЕЦІЇ ЯК ІНСТИТУТ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ГРОМАДЯНИНА.....	229
С. С. Черкасов ІНСТИТУТ КОРОЛІВСЬКОГО СЕКРЕТАРЯ У СТРУКТУРІ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ КОРОЛІВСТВА ПОЛЬСЬКОГО ЗА ЧАСІВ ПРАВЛІННЯ СИГІЗМУНДА І ЯГЕЛЛОНА (1506-1548 рр.).....	233
Д. В. Дорофеев РАТИФІКАЦІЯ КОНСТИТУЦІЇ США 1787 р. В ПЕНСИЛЬВАНІЇ: ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА.....	238

І. Б. Лукач	
ПЕРША ВЕНЕСУЕЛЬСЬКА КРИЗА (1895 р.) ТА НОВЕ ПРОЧИТАННЯ ДОКТРИНИ МОНРО У ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ США	243
ЗДАЧА РЕВОЛЮЦІЙНОЇ УГОРСЬКОЇ АРМІЇ РОСІЙСЬКИМ ВІЙСЬКАМ ПІД ВИЛАГОШЕМ У СЕРПНІ 1849 р. СПОГАДИ ОЧЕВИДЦЯ (Вступна стаття, публікація і примітки О. Стикаліна, А. Колін)	248
Ріта Кішине Будаї	
“ХУДОЖНИК ЙОГО ІМПЕРАТОРСЬКОЇ ВЕЛИЧНОСТІ”. МИХАЙ (МИХАЙЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ) ЗІЧІ (1827–1906). ДОЛЯ УГОРСЬКОГО ХУДОЖНИКА В РОСІЇ	256
К. В. Мальшина	
НАЦІОНАЛЬНЕ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПОГЛЯДАХ ТА ПОЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СЛОВЕНСЬКОГО КЛЕРИКАЛІЗМУ (1918-1929 рр.)	264
Я. І. Золотарьова	
ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США В 70-ті рр. ХХ ст.	272
О. А. Янчук	
АКТИВІЗАЦІЯ ПИТАННЯ “ЛЕМКІВСЬКОГО СЕПАРАТИЗМУ” В ОСТАННІ РОКИ ІСНУВАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	275
О. В. Курьянович	
МІСЦЕВЕ УПРАВЛІННЯ І САМОВРЯДУВАННЯ В ПРОЕКТАХ КОНСТИТУЦІЇ РЕСПУБЛІКИ БЄЛАРУСЬ (1991-1994)	280
О. О. Чубрикова	
ПОСЕРЕДНИЦТВО У ВРЕГУЛЮВАННІ КОНФЛІКТІВ ЯК НАПРЯМ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ТУРЕЧЧИНИ	283
І. С. Сльота	
ЗРУШЕННЯ В УРЯДОВІЙ ІМІГРАЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ ФРАНЦІЇ НА РУБЕЖІ ХХ – ХХІ СТОЛІТЬ	286
О. О. Салата	
РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ КОНФУЦІАНСТВА В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТОВОМУ ПРОСТОРИ	291

Історіографія. Джерелознавство

А. Є. Атаманенко	
УКРАЇНСЬКА ІСТОРИОГРАФІЯ В БІПОЛЯРНОМУ СВІТІ	297
А. А. Дмитренко	
ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ “МЕМУАРНІ ДЖЕРЕЛА” В РАДЯНСЬКІЙ ІСТОРИОГРАФІЇ	305
О. А. Барановський	
ПОЛІТИКА НОВОЇ СІЧІ ЩОДО ЗАПОРОЗЬКОГО ГАЙДАМАЦТВА: ДЖЕРЕЛОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ	308
М. Ю. Дорожинська	
ХРОНІКА ДІЯЛЬНОСТІ НАРОДОВСЬКИХ ТОВАРИСТВ ГАЛИЧИНИ НА СТОРІНКАХ ПЕРІОДИЧНОГО ВИДАННЯ “БАТЬКІВЩИНА” (1879–1896)	312
А. В. Марценюк	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИОГРАФІЇ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РУХУ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ МІЖВОЄННОГО ПЕРІОДУ (1921–1939 рр.)	315
В. І. Шпак	
УКРАЇНСЬКІ ДРУКОВАНІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ВІД ДЕРЖАВНИХ ДО ПРИВАТНИХ	320

Рецензії

С. Г. Іваницька	
“УКРАЇНСЬКЕ ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЕ ДОВГЕ СТОЛІТТЯ” В МЕМУАРАХ ТА ЩОДЕННИКАХ ОЛЕКСАНДРА РУСОВА [Рец.]: О. О. Русов. Щоденники та спогади / Упорядкування, підготовка до друку, вступ. ст., коментарі О. Я. Рахна; Черніг. нац. пед. ун-т ім. Т.Г. Шевченка, Черніг. від-ня Ін-ту укр. археографії, Черніг. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Чернігів : Десна поліграф, 2011. – 317 с.	325
В. І. Мільчев	
[Рец.]: Кривошея І. І. Польські аристократи Потоцькі в соціально-економічному та суспільно- політичному житті підросійської України (кінець ХVІІІ – початок ХХ століття). – Умань, 2013. – 400 с.	331
НАШІ АВТОРИ	333